

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Қазақ газеті 1913-1918

ЖАРИЯЛАНДЫ
17.10.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/166381/

1. «Қазақ» газеті: Тарихы мен маңызы

1913 жылы жарық көрген «Қазақ» газеті – қазақ халқының ұлттық мүдделерін қорғап, ұлттық сананы оятуға арналған ең маңызды басылымдардың бірі. Бұл газеттің шығуы қазақ тарихында үлкен рөл атқарды, өйткені ол халықты білімге, мәдениетке шақырған және қоғамдағы әлеуметтік мәселелерді ашық қозғаған алғашқы ұлттық газет еді.

«Қазақ» газетінің негізін салушылар

Газеттің негізін қалаушылар Ахмет Байтұрсынұлы, Әлихан Бөкейхан және Міржақып Дулатов болды. Олар қазақ қоғамының мәселелерін шешуге бағытталған мақалалар жазып, халықты оянуға, білім алуға және өз құқықтарын қорғауға шақырды. «Қазақ» газеті арқылы олар сол кездегі қазақ қоғамының негізгі әлеуметтік, саяси және мәдени мәселелерін көтерді.

Газеттің мазмұны мен ағартушылық қызметі

«Қазақ» газетінің басты мақсаты – халықты ағарту және ұлттық сананы көтеру болды. Газетте саяси тақырыптар, жер мәселесі, білім беру және мәдениетке қатысты мақалалар жарияланды. Байтұрсынұлының өзі бұл газетті қазақ халқын бірлікке, өз тілін, ділін сақтауына және білім алуына шақыратын құрал ретінде көрді. Мәселен, газеттің беттерінде білімнің маңыздылығы, мектептер ашу қажеттілігі, әйелдердің құқықтары, қазақ тілінің жағдайы және ұлттық тарих туралы мақалалар жиі жазылды.

Газетте Ахмет Байтұрсынұлының тіл біліміне қатысты мақалалары, Міржақып Дулатовтың әдеби шығармалары және Әлихан Бөкейханның саяси тұжырымдары жарияланып, олар қазақ халқының болашағы үшін маңызды рөл атқарды. «Қазақ» газетінің қоғамдық және саяси маңызы «Қазақ» газеті қазақ халқының саяси санасын оятуға үлкен үлес қосты. Газет беттерінде патша үкіметінің отаршылдық саясаты, жер мәселесі, қазақтың экономикалық жағдайы сияқты өзекті тақырыптар жиі көтерілді. Сол кездің зиялылары газетті пайдаланып, халықты оянуға, өз құқықтарын қорғауға үндеді. Осы арқылы газет қазақ халқының ұлттық бірлігін нығайтуға, патшалық билікке қарсы

тұруға шақырды.«Қазақ» газетінің тағдыры және мұрасы«Қазақ» газеті 1918 жылға дейін шығып тұрды. Патша үкіметінің цензурасы мен кейінгі саяси өзгерістер газеттің жабылуына себеп болды. Дегенмен оның қалдырған мұрасы өлшеусіз. Газет арқылы Ахмет Байтұрсынұлы, Әлихан Бөкейхан, Міржақып Дулатов сияқты қазақ зиялылары халықты ояту жолында елеулі еңбек етті.Бүгінгі таңда «Қазақ» газеті – ұлттық тарихтың ажырамас бөлігі, ол қазақ халқының азаттық пен білімге ұмтылысын көрсеткен бірегей басылым болды. Оның мұрасы әлі күнге дейін өзекті, ал оның идеялары бүгінгі қоғам үшін де маңызы зор.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.